

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยเด็กเป็นวัยที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เด็กจำเป็นต้องได้รับการทะนุถนอมให้โอกาสเรียนรู้และเติบโต ในกระบวนการอบรมเลี้ยงดูนี้สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกในชีวิตและเป็นสถาบันทางสังคมที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญที่สุดต่อพัฒนาการของมนุษย์ เนื่องจากสถาบันครอบครัวคือ แหล่งที่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ได้ดีที่สุด แต่สภาพความผันผวนทางเศรษฐกิจของสังคมในยุคนปัจจุบัน ผนวกกับความไม่พร้อมที่จะเป็นพ่อและแม่ ทำให้ครอบครัวจำนวนมากไม่อยู่ในฐานะที่จะให้การอบรมเลี้ยงดูสมาชิกของครอบครัวได้ ปัญหาเด็กกำพร้าถูกทอดทิ้ง ไร้ที่พึ่งจึงยังคงเป็นปัญหารุนแรงและต้องรีบแก้ไขโดยเร่งด่วน เนื่องจากเด็กเหล่านี้มักถูกชักนำหรือถูกล่อลวงไปในทางไม่ดี ทำให้เกิดปัญหาซ้ำซ้อนตามมาอีกมากมายไม่สิ้นสุด เช่น ปัญหาการใช้แรงงานเด็กและทารุณกรรมเด็ก ปัญหาเด็กพิกัด ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาเด็กเกเร ติดยาเสพติด ปัญหาอาชญากรเด็ก เป็นต้น (การประชาสัมพันธ์, พ.ศ.-ม.ย. 2534 : 4)

วิระ ไชยศรีสุข (2533 : 87) ได้ย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวไว้ว่า ในช่วง 6 ปีแรกของชีวิต ถ้าเด็กต้องแยกกันอยู่กับบิดามารดานานเกินกว่า 6 เดือน จะทำให้เด็กโตขึ้นเป็นอาชญากรประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากการที่เด็กไม่ได้อยู่กับบิดามารดา ทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่น เกิดความคับข้องใจ มองโลกในแง่ร้ายการมองคนอื่นมักมีแนวโน้มที่จะเป็นศัตรูมากกว่าเป็นมิตร ทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ต่อต้านบุคคลอื่นและต่อต้านสังคมด้วย เด็กจึงชอบปฏิบัติสิ่งที่เป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามของสังคมและกฎหมาย

เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง (2526) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของ เด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์กับเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนพบว่า เด็กวัยรุ่นในโรงเรียน มีสุขภาพจิตดีกว่าเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์ทุกด้าน และยังพบว่าเด็กวัยรุ่นใน สถานสงเคราะห์จะมีปัญหาสุขภาพจิตในด้านย้ำคิดย้ำทำ ไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น ซึมเศร้า วิตกกังวล ก้าวร้าว กลัวโดยไม่มีเหตุผล หวาดระแวง และเป็นโรคจิต

วนิดา หัตถพันธ์ (2531) ได้ศึกษาเรื่องสุขภาพจิตของเด็กกำพร้า วัดสระแก้ว พบว่า เด็กกำพร้าวัดสระแก้ว มีปัญหาสุขภาพจิตอยู่ 2 ด้าน คือ มีความวิตกกังวลสูง และขาดความเป็นอิสระ

อองเดร (Andre : 1985) ได้ศึกษาเรื่องการดูแลเด็กที่ไม่เหมาะสม กับเด็กพิเศษ พบว่า เด็กพิการและเด็กเร่ร่อนที่ถูกทารุณกรรมจะมีปัญหาด้านสุขภาพจิต

โคนิค (Konik : 1987) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาความประพฤติของเด็กที่ อาศัยอยู่ในบ้านพักชั่วคราว พบว่า เด็กที่อยู่ในบ้านพักชั่วคราวจะมีปัญหาด้าน ความความประพฤติ และมีความสามารถปรับตัวทางสังคมบกพร่อง

ซึ่งข้อค้นพบจากงานวิจัยทั้งหมดนี้สอดคล้องกับที่ สุชา จันทน์เอม (2523 : 57-61) กล่าวว่า เด็กที่ขาดการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา ส่วนใหญ่จะมีพัฒนาการในแต่ละด้านล่าช้า มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และมีสภาพจิตที่ผิดปกติจนทำให้เกิดพฤติกรรมที่แปรปรวน เช่น ก่ออาชญากรรม ข่มขืนฆ่าคนตาย ฉกชิงวิ่งราว และอื่น ๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้มีสาเหตุสำคัญมาจากการที่ เด็กขาดการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา ขาดความรัก ความอบอุ่นในตอนต้นของชีวิต การขาดพ่อขาดแม่ มักก่อให้เกิดปัญหาทางบุคลิกภาพของเด็ก

ดังจะเห็นได้จากเด็กกำพร้าในสถานสงเคราะห์จะมีบุคลิกภาพไม่สมบูรณ์ มีการแสดงออกไม่สมอายุไม่รู้จักยับยั้งการแสดงอารมณ์ หรือหาทางสนองความต้องการ ของตนเองที่เหมาะสม มีความต้องการและอยากได้สิ่งต่างๆ ไม่สิ้นสุด ชอบละเมียดลิต

ของผู้อื่น สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากตั้งแต่เล็ก เด็กไม่รู้ว่าตนเป็นที่รักของใคร ไม่รู้ว่าจะรักใคร ขาดความต้องการในความรักและมิได้รับความรักสนองตอบตาม จังหวะที่เหมาะสม ทำให้เด็กมีความกระหายในทุกสิ่งทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาในชีวิต

สุชา จันท์เอม (เรื่องเดียวกัน : 61-67) ได้สรุปถึงปัญหาทาง บุคลิกภาพของเด็กกำพร้าไว้ดังนี้คือ

1. มักจะคอยพึ่งพาผู้อื่นเสมอ
2. มีพัฒนาการทางอารมณ์ไม่เหมาะสมกับวัย มีความอดทนน้อย เอาแต่ใจ ไม่รู้จักคอย
3. ไม่มีอารมณ์ผูกพันกับใคร ๆ สร้างความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับใคร ๆ ไม่เป็น ไม่ไว้ใจใคร
4. มักมีพฤติกรรมแบบอันธพาล ชอบก่อเรื่อง สร้างปัญหาให้กับตนเอง และสังคม
5. มีพัฒนาการด้านการพูดและอื่น ๆ ล่าช้ากว่าปกติ
6. ไม่กระตือรือร้น ไม่สนใจต่อสิ่งใด

นอกจากปัญหาที่เกี่ยวกับพัฒนาการและบุคลิกภาพแล้ว ปัญหาอีกด้านหนึ่งที่ จำเป็นและส่งผลต่อการดำรงชีวิตภายนอกของเด็กกำพร้ามากที่สุดก็คือ ปัญหาด้าน การศึกษา เนื่องจากการศึกษาจะช่วยพัฒนาบุคคลให้เกิดความรู้ความคิด สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข จึงสมควรเร่งขยายการศึกษารวมทั้งให้ ความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ไปสู่ประชากรกลุ่มนี้ให้มากที่สุด (แผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6) การศึกษาที่จัดให้เด็กกำพร้าเหล่านี้ควรมีความยืดหยุ่น มีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและกระจายไปในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง โดยจัดให้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดของเด็กเพื่อให้เด็ก สามารถอยู่รอดได้ สังคมจะต้องร่วมมือกันให้การยอมรับในศักยภาพที่เด็กมีอยู่และ สนับสนุนให้เด็กได้นำศักยภาพมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2531 : 9-10)

ด้วยเหตุนี้ สมควรที่จะต้องมีสถาบันหรือกลุ่มบุคคล ที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือดูแลเด็กเหล่านี้ กรมประชาสงเคราะห์จึงได้จัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้น และมอบหมายให้กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น ทำหน้าที่ดำเนินงาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483 โดยมีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบให้การสงเคราะห์ ให้การศึกษา ป้องกัน แก้ไขและฟื้นฟูสมรรถภาพเด็ก (กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น 2530 : 1-2)

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของสถานสงเคราะห์จะประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย เพราะการสร้างทัศนคติ และความเชื่อมั่นที่จะช่วยสร้างสรรคความรู้สึก การตอบสนองของบุคคลใกล้ชิดรอบ ๆ ข้าง การให้การสนับสนุนช่วยกันสร้างบรรยากาศของความรักความอบอุ่น รวมทั้ง การตอบสนองความต้องการในด้านโอกาสและสิทธิให้กับเด็กกำพร้าเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นมาก (Fait and John, 1984 อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี : 6) โดยเฉพาะอย่างยิ่งโอกาสและสิทธิที่จะต้องได้รับการศึกษา ซึ่งการศึกษาด้านหนึ่งที่สมควรส่งเสริมให้กับเด็กเหล่านี้ เป็นพิเศษก็คือ ศิลปศึกษา เนื่องจากศิลปศึกษา คือ การศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกในการสร้างสรรค์ตามความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของเด็กเอง สามารถตอบสนองการแสดงออกของเด็กได้อย่างกว้างขวาง เพราะศิลปศึกษามีกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้เลือกแสดงออกตามความสนใจ ตามความถนัดของแต่ละบุคคล (เลิศ อานันทนะ 2526 : 25) ทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม สามารถตัดแปลงแก้ไขสิ่งแวดล้อมให้สวยงาม สะอาดเรียบร้อยมีระเบียบแบบแผน และดำรงชีวิตเป็นพลเมืองที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข จึงถือได้ว่าศิลปศึกษาเป็นวิชาที่สร้างเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมอันดี ทำให้เด็กกล้าคิดกล้าแสดงออก เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาด้วยตนเอง อันจะเป็นพื้นฐานที่ทำให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (วิรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์ 2520 : 163) นอกจากนี้ เด็กยังสามารถระบายอารมณ์ที่เคร่งเครียดพร้อมกับ แสดงความต้องการส่วนลึกในใจออกมา ศิลปศึกษาจึงมีความหมายต่อการศึกษาและมีคุณค่าในด้านการบำบัดรักษาเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ได้โดยเฉพาะเด็กกำพร้า

กิจกรรมพื้นฐานทางศิลปศึกษาที่เด็กให้ความสำคัญและสนใจเป็นอย่างมากก็คือ กิจกรรมการวาดภาพระบายสี เพราะธรรมชาติของเด็กจะนั้นชอบขีดเขียนอยู่ตลอดเวลา (เลิศ อานันทนยะ 2532 : 138)

ลักษณะนิสัยประจำตัวของเด็กอีกอย่างหนึ่งก็คือ เด็กชอบเลียนแบบสิ่งที่ได้พบเห็นมาโดยการวาดภาพไปตามความจำและจินตนาการ เพื่อบอกกล่าวเรื่องราวที่ผ่านเข้ามาในความรู้สึกนึกคิด หรือถ่ายทอดความรู้สึกภายในออกมาเป็นรูปธรรมให้ผู้อื่นได้เห็นได้เข้าใจนั่นเอง (วิบูลย์ ลีสุวรรณ 2520 : 8) การวาดภาพจึงเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งของเด็กที่ได้แสดงออกโดยผ่านวัสดุต่าง ๆ (Horovitz, 1976 : 28) ซึ่งในบางครั้งจะเห็นว่าภาพวาดของเด็กดูคล้าย ๆ กัน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าเด็กได้รับประสบการณ์ที่คล้าย ๆ กัน แต่อย่างไรก็ตามภาพวาดของเด็กจะไม่เหมือนกันเลยทีเดียว (Mattil and Marzan, 1981 : 9)

ภาพวาดของเด็กนั้นมีความหมายในตัวเอง สามารถบ่งบอกถึงความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็กว่ามีลักษณะอย่างไร อีกทั้งยังสะท้อนถึงความเจริญเติบโตของเด็กในด้านต่าง ๆ (Rudolph, 1973 : 55) ซึ่งจากการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพระบายสีของ โลเวนเฟลด์ (Lowenfeld; 1982) พบว่าเด็กจะมีความสามารถแสดงออกในด้านการวาดภาพระบายสีแตกต่างกันไปตามระดับพัฒนาการและอายุ ตามปกติโดยทั่วไปแล้วเด็กเริ่มวาดภาพได้อย่างมีรูปแบบเป็นของตนเอง (Schematic Stage) เมื่อมีอายุระหว่าง 7 ถึง 9 ปี ซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นที่จะต้องเข้าโรงเรียน และจะต้องปรับตัวพร้อมกับเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป นอกจากนี้ภาพวาดของเด็กก็ยังสามารถสะท้อนให้ทราบถึงความผิดปกติ หรือความบกพร่องบางอย่างของเด็กได้ด้วย ซึ่งจากงานวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กปกติที่ระดับอายุและเพศเดียวกันในชั้นสาธิตการศึกษานิเทศ อนุบาลละอออุทิศ สหวิทยาลัย รัตนโกสินทร์สวนดุสิต ของ จิรศักดิ์ ส่องแสงขจร (2530) พบว่า ภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กปกติตามหลักพัฒนาการทางศิลปะของโลเวนเฟลด์ โดยทั่วไปไม่แตกต่างกัน

แต่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินบางคน แสดงลักษณะพิเศษในภาพคน ที่แสดงถึงการขาดความมั่นใจในตัวเอง และความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็ก นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินบางคน แสดงรายละเอียดในภาพวาดคนมากกว่า เด็กปกติ เช่น เข็มกลัดติดเสื้อ เข็มขัด กระดุม และเชือกผูกรองเท้า เป็นต้น

อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาพวาดระบายสีของ เด็กกำพร้าซึ่งไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา และต้องประสบปัญหาต่าง ๆ นั้น ปรากฏว่ายังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยมาก่อนเลย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะทำการวิเคราะห์ภาพวาดระบายสี ของเด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปี ในสถานสงเคราะห์ คาดว่าจะมีการแสดงออกเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพระบายสีเป็นอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นข้อมูล ในการหาแนวทางช่วยเหลือ ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริม การจัดการเรียนการสอน ศิลปศึกษาให้กับเด็กเหล่านี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ภาพวาดระบายสีของเด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปีตามแนว ทฤษฎีพัฒนาการทางศิลปะของโลเวนเฟลด์ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การวาดรูปคน
2. การจัดพื้นที่
3. การใช้สี
4. การออกแบบ, ตกแต่งรายละเอียด

คำสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

1. ภาพวาดระบายสี หมายถึง การใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางศิลปะวาดและระบายลงบนกระดาษหรือวัสดุอื่น ๆ
2. เด็กกำพร้า หมายถึง เด็กที่พลัดพรากหรือสูญเสียบิดามารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรืออาจจะทั้งสองฝ่าย
3. สถานสงเคราะห์ หมายถึง สถานที่ให้ความช่วยเหลือ พร้อมทั้งดูแลอุปการะผู้ที่ด้อยโอกาส หรือประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น เป็นเด็กกำพร้า ถูกทอดทิ้ง เร่ร่อน ไร้ที่พึ่ง ตลอดจนมีความบกพร่องทางด้านร่างกายและสติปัญญา
4. กรมประชาสงเคราะห์ หมายถึง หน่วยงานของภาครัฐบาลที่ทำหน้าที่ให้การสงเคราะห์คุ้มครองป้องกัน ปรับสภาพ บำบัด ฟื้นฟู และพัฒนาประชาชนผู้ตกอยู่ในความทุกข์หรืออยู่ในภาวะเดือนร้อน ลำบาก ให้ได้รับสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสามารถช่วยเหลือตนเองได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูล

1.1 ศึกษาข้อมูลจากบทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพระบายสีของเด็กตามทฤษฎีของ โลเวนเฟลด์

1.2 ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จิตแพทย์และผู้เชี่ยวชาญงานด้านสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้เป็นแนวทางสร้างเครื่องมือวิจัย

2. กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปี ในสถานสงเคราะห์ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้แก่ เด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปีในสถานสงเคราะห์เด็กชาย บ้านปากเกร็ด และ

สถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านราชวิถี

3. สร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยตามแนวทางทฤษฎีพัฒนาการทางศิลปะเด็กของโลเวนเฟลด์ ซึ่งมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 4 รายการ คือ

3.1 แบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ แนวทางการสัมภาษณ์สถานภาพส่วนตัวของเด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปี (โดยสัมภาษณ์จากตัวเด็ก ครูประจำชั้น รวมทั้งพ่อแม่และแม่บ้านประจำสถานสงเคราะห์)

3.2 คำสั่งให้วาดภาพระบายสี แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

1. คำสั่งให้วาดภาพระบายสีในหัวข้อเรื่อง "ตัวฉัน"

(ใช้เวลา 30 นาที)

2. คำสั่งให้วาดภาพระบายสีในหัวข้อเรื่อง "ฉันรับประทานอาหารกับเพื่อน ๆ" (ใช้เวลา 35 นาที)

3.3 คำอธิบายลักษณะขั้นพัฒนาการทางศิลปะในด้าน การวาดภาพระบายสีของเด็กอายุ 7 ถึง 9 ปี ตามทฤษฎีของ โลเวนเฟลด์

3.4 แบบประเมินขั้นพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพระบายสีของเด็กอายุ 7 ถึง 9 ปี ตามทฤษฎีของ โลเวนเฟลด์

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปขอคำแนะนำจาก ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพิเศษ จิตแพทย์ ผู้ชำนาญงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม เพื่อหาความตรง (Validity) ตามโครงสร้าง แล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับเด็กกำพร้า อายุ 7 ถึง 9 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรจริง จำนวน 25 คนที่บ้านอุปถัมภ์เด็กเพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาหาค่าความเที่ยง โดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) จากสูตร KR-20 (ประคอง กระณสูตร, 2528 : 37) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2528 : 168)

6. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปใช้กับกลุ่มประชากรจริง ซึ่งเป็นเด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปี ในสถานสงเคราะห์เด็กชาย บ้านปากเกร็ด และสถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านราชวิถี โดยผู้วิจัยได้ใช้เวลาทำความเข้าใจกับกลุ่มประชากร เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กก่อน หลังจากนั้นจึงนำเครื่องมือไปทดสอบตามวันและเวลาที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

7. วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ คือ

7.1 ข้อมูลทางสถานภาพส่วนตัวของเด็กกำพร้า

7.2 การวาดระบายสีของเด็กกำพร้า ตามแบบประเมินขั้นพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพระบายสี ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ทางการสอนศิลปศึกษามาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน และใช้เกณฑ์พิจารณาตัดสินจาก 3 ใน 5 ท่าน

7.3 สรุปคะแนนด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

(Percentage)

8. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอในรูปความเรียงและตารางประกอบความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงการแสดงออกเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพระบายสีของเด็กกำพร้าว่าเป็นอย่างไร และนำผลการวิจัยเสนอต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไข ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมการเรียนการสอนศิลปศึกษาสำหรับเด็กกำพร้า และเป็นแนวทางในการวิจัยที่ต่อเนื่องต่อไป